



Overzicht trauma-screening

Wat kun jij bijdragen vanuit je professionele rol?



Welke instrumenten zijn beschikbaar?

Welke laagdrempelige vragen kan ik stellen?

Welke afwegingen zijn belangrijk bij traumascreening?

Waar moet de screening zich op richten?

Wat is mijn rol?

Welke (beperkte) rol je ook hebt, jij kunt het verschil maken!

Dit overzicht van traumascreening kan gebruikt worden door meerdere professionals. Trauma door huiselijk geweld en kindermishandeling kom je namelijk overal tegen en heeft veel impact op het dagelijks leven van kinderen en volwassenen. De rol bij het signaleren en aanpakken van trauma verschilt per beroepsgroep. Er is een driedeling gemaakt. Op de eerste twee pagina's kun je zien wat past bij je eigen werk en hoe dit screeningsoverzicht je kan helpen bij het signaleren van trauma en traumasensitief werken. Daarna volgen afwegingen bij screening (ben jij wel of niet aan zet?), wat je precies kunt screenen en hoe en wat een trauma-aanpak inhoudt.

Voor wie is deze tool?

① Professionals die basis trauma-kennis nodig hebben, alert kunnen zijn op trauma, in staat om tijdig te signaleren en om verbinding te leggen naar een trauma-aanpak op maat.

② Professionals die verdiepende trauma-kennis nodig hebben, in staat om een trauma-aanpak te starten en eraan bij te dragen (vanuit de eigen rol).

③ Professionals die specialistische trauma-kennis nodig hebben, in staat om bij te dragen aan de trauma-aanpak en het doorbreken van geweldspatronen en intergenerationale overdracht.



1

- Huisartsen
- Jeugdartsen & Jeugdverpleegkundigen
- Kraamverzorgers & Verloskundigen
- Paramedici
- Politie

Jouw kerntaak is niet om je bezig te houden met trauma door huiselijk geweld en kindermishandeling, maar de kinderen en volwassenen met wie je werkt kunnen er wel mee te maken hebben.

In deze tool vind je handvatten voor jouw signalerende rol en bijdrage aan de trauma-aanpak.

Je hebt misschien maar kort contact met iemand die last heeft van trauma of de focus van jullie contact ligt anders.

Kijk eens welke handvatten deze tool biedt om in jouw werk tot de kern te komen als trauma een (verborgen) rol speelt in het leven van degene met wie je werkt.

Je vindt hier laagdrempelige vragen die je kunt stellen in gesprekken. Hiermee kun je iemand die nog veel last heeft van ingrijpende ervaringen uit het verleden (en/of heden) de gelegenheid geven om te vertellen waar hij/zij last van heeft.

Wees je ervan bewust dat praten over de ervaringen zelf de klachten kan verergeren. Beperk je daarom tot wat wat iemand graag kwijt wil, de klachten en tot dat wat je moet weten om een verbinding te leggen naar iemand die een trauma-aanpak (zie achterin) op maat kan vormgeven/organiseren.

De afwegingen bieden handvatten om te bepalen wie wanneer het beste het gesprek kan voeren.

Weet dat jij het verschil kan maken door je houding, het signaleren van trauma en het verbinding leggen met andere professionals.

Het aanpakken van trauma vraagt meer expertise dan bij je rol past. Je kunt wel iemand 'zien' en helpen de stap te zetten naar herstel.

2

- Vrouwenopvang
- Jeugdprofessionals
- Onderwijsprofessionals
- Praktijkondersteuners huisartsen
- Lokale (wijk)teams/Gemeenten
- Justitie (Reclassering, OM en gevangeniswezen)
- Centraal orgaan asielzoekers (COA)

In jouw werk heb je één op één contact en/of contact met een heel gezin. Bij mensen met meerdere problemen tegelijk kan trauma onderliggend een grote rol spelen. Dan kan je jouw taak beter uitvoeren als er aandacht is voor traumagevolgen. Deze tool helpt je om trauma bespreekbaar te maken en aan te pakken.

Je hebt in je werk te maken met getraumatiseerde kinderen en/of volwassenen. In jouw doelgroep zijn die er zonder twijfel. Je kunt gezien je rol en expertise zelf geen traumabehandeling geven, maar je kunt wel een belangrijke bijdrage leveren aan herstel.

Door trauma te signaleren kun je ervoor zorgen dat er passende hulp komt.

Door vanuit je eigen rol bij te dragen aan een trauma-aanpak, lever je ook een bijdrage aan herstel. Door psycho-educatie te geven (uitleg over trauma) draag je bij aan inzicht, erkenning en ontschuldiging.

Houd rekening met de omstandigheden om te bepalen of het het juiste moment is om de traumagevolgen te bespreken en welke dingen belangrijk zijn voor in het gesprek.

Weet dat jij het verschil kan maken door jouw unieke bijdrage, bijvoorbeeld door de tijd die je met iemand doorbrengt, de expertise en mogelijkheden van je beroepsgroep en door samenwerking in de keten/het netwerk van professionals.

In deze tool kun je iets hebben aan...

- Afwegingen bij screening
- Behulpzame vragen
- Aandachtspunten bij screening
- Een trauma-aanpak die bijdraagt aan herstel

3

- Psychologen/behandelaren (jeugd en volwassenen)
- Veilig Thuis/Gecertificeerde instellingen/Raad voor de Kinderbescherming
- Gesloten jeugdzorg
- Pleegzorg
- Justitiële Jeugdinrichtingen en TBS (DJI)

Je hebt niet alleen de expertise om degene om wie het gaat te helpen bij herstel en het doorbreken van patronen. Je bent ook een essentiële schakel in het vormgeven van een trauma-aanpak waar andere professionals ook een passende bijdrage aan leveren. Deze tool biedt handvatten voor screening en zo'n trauma-aanpak.

Je werkt met mensen in complexe omstandigheden waarin trauma door huiselijk geweld en kindermishandeling bij kinderen en/of volwassenen veel voorkomt.

Door voldoende oog te hebben voor trauma en een passende trauma-aanpak te bieden of te coördineren kun je bijdragen aan herstel en het doorbreken van patronen van geweld.

De kern van dit overzicht is niet de opsomming van instrumenten die kunnen worden gebruikt voor traumascreening. Afwegingen bij screening zijn immers minstens even belangrijk.

Weet dat professionals er veel aan kunnen hebben als jij hen gericht bij de trauma-aanpak betreft en hun bijdrage aan herstel met hen kunt vaststellen en expertise toevoegt.

In deze tool kun je iets hebben aan...

- Afwegingen bij screening
- Behulpzame vragen
- Aandachtspunten bij screening
- Een indeling t.a.v. traumascreening
- Het overzicht van instrumenten
- Een trauma-aanpak die bijdraagt aan herstel

Afwegingen bij screening

Zie ook de tool
'traumasensitief
werken'

Timing

Wat gebeurt er verder allemaal in het leven van de gezinsleden en hun omgeving? Hoe verhoudt de invloed van trauma zich tot de prioriteiten van de gezinsleden en betrokken professionals? Voelt het als een goed moment?

Afwegingen

Als de betrokkenen veel last hebben van de traumagevolgen of deze invloed hebben op directe veiligheid of actuele problemen, dan is het de juiste timing om te screenen. Als signalen vanuit iemand zelf worden benoemd of je voelt aan dat het een goed moment kan zijn om er bij stil te staan, dan kan je aandacht besteden aan traumagevolgen. Op welke manier hangt dan af van de andere afwegingen. Als je samen vaststelt dat het de juiste timing is voor een trauma-aanpak, leg dan contact met iemand die deze kan organiseren of start zelf en betrek erbij wie kan bijdragen, uiteraard altijd samen met degene om wie het gaat.

De actuele situatie van degene om wie het gaat

Hoe hoog is de druk of stress? Is er actuele onveiligheid of zijn de ingrijpende ervaringen nog gaande?

Afwegingen

Als er nog onveiligheid is en er ingrijpende gebeurtenissen in het nu plaatsvinden, dan is het logisch dat er een verstoorde balans, veel stress en klachten zijn of dat de betrokkenen in een 'overlevingsstand' functioneren. Soms geven zij dan juist geen signalen af. Van trauma spreek je pas als de impact langere tijd sterk is en bepaalde klachten blijven. 'Watchful waiting' is een methode om vinger aan de pols te houden om te bekijken of iemand weer herstelt of toch traumaklachten ontwikkelt. Dit zou je kunnen inbouwen als je het risico op trauma hoog inschat. Dat betekent niet dat je altijd moet wachten. Natuurlijk willen we liever niet 'dweilen met de kraan open' en is stabiliteit in de thuissituatie belangrijk, maar toch kun je al aan traumaherstel werken. Je kunt samen manieren zoeken om stress te verlagen en steun te vergroten bijvoorbeeld. Behandeling kan ook in deze fase al verlichting geven als er veel klachten zijn.

Samenhang

De samenhang die mogelijk is in de aanpak van problemen (Kun je samenwerken met andere professionals om de problemen in samenhang te bekijken en aan te pakken? Heb je zicht op andere (hulp-)trajecten)? Welke anderen zijn betrokken, bijvoorbeeld andere professionals die een intake of screening doen?

Afwegingen

Als je vanuit de visie gefaseerde keten/netwerk-zorg werkt Eerst werken aan veiligheid, dan aan risicogestuurde zorg en herstel kan trauma in alledrie de verschillende fasen relevant zijn en aandacht behoeven. Traumagevolgen hebben vaak op meerdere aspecten van het leven van mensen impact. Traumabehandeling is intensief en kan tijdelijk klachten verergeren of wat uit balans brengen voordat het beter gaat. Daarom is het raadzaam om in de omgeving de omstandigheden daarop aan te passen door voldoende rust en steun in te bouwen. Het aanpakken van andere problemen, bijvoorbeeld praktische stressfactoren kan ook ruimte bieden om op het psychische vlak dingen te verwerken en een plek te geven.

Als er toch screening of diagnostiek gedaan wordt door andere professionals: overleg dan waar trauma het beste aan bod aan komen, zodat dubbelingen voorkomen worden. Samenhang in ondersteuning en hulp kunnen bijdragen aan overzicht, vertrouwen, snel bijsturen van interventies en positief toekomstperspectief. Maak daarom afspraken over wie wat doet met degene om wie het gaat en de betrokkenen er omheen en zorg voor iemand die overzicht en regie heeft die vertrouwd wordt.

Aanleiding

Aanleiding voor het contact. Komt iemand bijvoorbeeld vanwege eigen klachten om hulp vragen of spelen er problemen die mogelijk door trauma worden beïnvloed?

Afwegingen

Als iemand zelf hulp aan je vraagt kun je rechtstreeks verkennen of trauma een rol kan spelen. Als de aanleiding van het contact anders is, is wellicht meer uitleg nodig. Als iemand zelf klachten benoemt, maar ook als je signalen van trauma herkent kan het helpend zijn om wat uitleg te geven over hoe deze klachten soms kunnen voortkomen uit ingrijpende ervaringen. Afhankelijk van je rol en betrokkenheid kun je inschatten in hoeverre trauma een rol kan spelen in de situatie van degene om wie het gaat. Soms past het bij je rol om dat bespreekbaar te maken en soms past dat beter bij de rol van een andere professional.

Impact

De impact van de traumagevolgen op het leven van degene om wie het gaat en de sociale omgeving. Is er sociale steun? Draagt de gescreende de verantwoordelijkheid voor van hem/haar afhankelijke anderen, zoals kinderen, ouderen of kwetsbaren? Zijn er anderen bij van wie je niet weet of iemand zich vrij voelt om te praten?

Afwegingen

Schat in op wie het trauma vooral impact heeft. Uiteraard ervaart een getraumatiseerd iemand zelf de gevolgen, maar dat betekent niet automatisch dat diegene er ook mee aan de slag wil of kan of zelfs inzicht heeft in de impact van eerdere ervaringen. Als iets lang geleden speelde kan het ook diep weggestopt zijn en is de impact vaak complexer dan 'alleen' op het niveau van stress. Dan is het raadzaam om goed te bekijken of, wanneer en hoe het trauma het beste aangepakt kan worden en wanneer, uiteraard in afstemming met degene om wie het gaat.

Trauma door huiselijk geweld en kindermishandeling ontstaat in relaties en herstel vindt in elk geval deels ook plaats via relaties. Dat geldt voor de behandelrelatie, maar zeker ook voor andere relaties die degene om wie het gaat heeft in eigen omgeving en met andere professionals. Als je samen de sociale steun kan vergroten kan dit al veel betekenen. Als het voor anderen om de getraumatiseerde heen ook negatieve invloed heeft, dan is het soms nodig om te investeren in inzicht bij de getraumatiseerde ter motivatie om met het trauma aan de slag te gaan. Dit kan via psycho-educatie: uitleg over hoe een trauma ontstaat en wat de invloed ervan kan zijn. Ook voor de mensen die de negatieve invloed ervaren kan psycho-educatie helpen om gevoelens en gedrag van de getraumatiseerde te begrijpen. Dit kan al veel betekenen voordat er sprake is van herstel en kan hulp in beweging brengen.

Focus

De focus van de screening kan variëren. Wat screen je precies? Wie neem je mee in de screening? Wie ervaren de gevolgen van de traumatische ervaring?

Afwegingen

Je kunt screenen op ingrijpende ervaringen, dat wat iemand heeft meegemaakt, of bijvoorbeeld op (stress)klachten. Ook kun je screenen op impact op anderen in de omgeving. Screenen op ingrijpende gebeurtenissen en impact op anderen krijgt nog niet altijd de aandacht die het verdient. Zeker als veel problemen al worden toegeschreven aan diagnoses kan het raadzaam zijn toch eens goed te kijken naar de impact die ingrijpende ervaringen mogelijk hebben, want als je gericht trauma kunt aanpakken, blijkt soms dat andere problemen verminderen. Ieder mens is onderdeel van een sociale omgeving en binnen gezinsrelaties kan trauma de veiligheid en hechting in de weg staan. Zo kan een cirkel van geweld ontstaan, intergenerationele overdracht, die doorbroken kan worden via passende hulp. Breder kijken dan het individu is dan ook raadzaam, zeker als er kinderen of andere kwetsbaren betrokken zijn. Voor behandelaars en jeugdprofessionals: Zie de Richtlijn Signaleren van trauma voor jeugdhulp en jeugdbescherming (<https://richtlijnenjeugdhulp.nl/>) en de [Zorgstandaard Trauma](https://www.ggzstandaarden.nl/zorgstandaarden/psychotrauma-en-stressorgerelateerde-stoornissen/introductie) <https://www.ggzstandaarden.nl/zorgstandaarden/psychotrauma-en-stressorgerelateerde-stoornissen/introductie>

Gespreksvoering

Mogelijkheden voor de gespreksvoering Is er voldoende tijd en/of is uitloop mogelijk? Is de ruimte/omgeving prettig? Is er privacy? Wie zijn er in de buurt en/of kunnen binnenlopen of meeluisteren? Wat zijn de verwachtingen van de gescreende? Hoe is jullie verhouding? Hoe ervaren ben je en zeker voel je je zelf om het gesprek aan te gaan?

Afwegingen

Houd rekening met je eigen mate van voorkennis. Als je zelf al goed thuis bent in wat trauma betekent in de context van huiselijk geweld en kindermishandeling kun je beter inschatten wat wel en niet passend is op welk moment. Als je een goede relatie hebt, is een gesprek ook gemakkelijker. Het belangrijkste is tenslotte hoe iemand zich voelt bij het contact als het gaat om het delen van moeilijke dingen. Zorgvuldige bejegening, respect en oprechte interesse zijn dan ook onmisbaar. Houd echter wel alsnog voor ogen dat, als degene die voor je zit vooral met anderen te maken krijgt en/of heeft die ook de expertise hebben, het soms beter is als je het gesprek door een ander uitgebreider laat voeren zodat iemand niet meerdere keren hetzelfde moeilijke verhaal moet vertellen. Ook kunnen klachten verergeren door de ingrijpende ervaringen te bespreken. Daarnaast is het belangrijk dat er genoeg tijd en privacy is. Als er anderen bij zijn, kan iemand mogelijk minder open zijn dan alleen, tenzij het juist steun biedt aan degene om wie het gaat. Voor minderjarigen zelf kan het belastend zijn om over klachten van een ouder te horen. Weet dat je ook door betrouwbaar en steunend te zijn al heel veel kunt doen voor een getraumatiseerd iemand.



Gedrag en houding/ bejegening

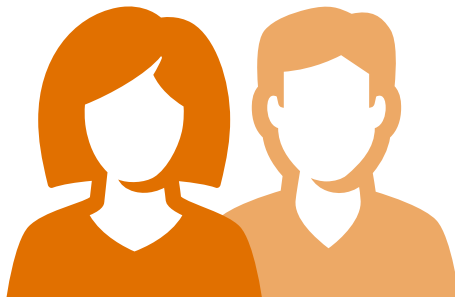
Een fijne bejegening en een prettig gesprek vindt iedereen fijn. Voor mensen die traumatische ervaringen hebben meegemaakt kan het nog extra waarde hebben om zich gezien te voelen en positieve aandacht te ontvangen. Bejegening is daarin erg van belang, want de vraagstelling, houding en verwoording kunnen onveiligheid en negatieve emotionele reacties oproepen of juist bijdragen aan erkenning, openheid en vertrouwen. Ook als je geen sterke reactie waarneemt kunnen bij mensen van binnen de spanning en stress oplopen, waardoor zij minder informatie kunnen verwerken en gevoelens de overhand krijgen.

- Biedt rust, geduld, vertrouwen en toon oprechte interesse.
- Breng ontspanning en biedt ruimte om de stress te verlagen; geef de ander een gevoel van controle door keuzes.
- Bespreek alleen gevoelige onderwerpen als de ander rustig is en het toelaat.
- Wees je bewust van emoties die het bij jou oproept en zorg ervoor dat deze de ander niet belasten;
- Volg de ander in tempo en bewoordingen. Als deze over een schokkende gebeurtenis begint, biedt hier ruimte voor. Als je zelf iets benoemt, kijk dan goed naar de reactie en vraag hoe het voor de ander is om het daarover te hebben. Leg uit waarom je er bij stil staat in relatie tot wat er nu speelt.
- Vraag als het over schokkende gebeurtenissen gaat door over waar iemand nu last van heeft en naar wat iemand graag zou willen. Vraag niet naar details van de gebeurtenis. Dat laatste kan juist tot meer klachten leiden en kan beter in combinatie met hulp aan bod komen. Kies het doel en scope van de screening passend bij je professionele rol en de situatie van degene om wie het gaat.

Focus van screening

Heb oog voor verschillende aspecten van trauma die je kunt screenen

In screening en diagnostiek blijft trauma als onderliggende problematiek nog vaak verborgen. Via deze indeling kun je gericht screenen of trauma in door huiselijk geweld en kindermishandeling een rol speelt, met behulp van laagdrempelige vragen tot aan diagnostiek.



Behulpzame laagdrempelige vragen¹

Per screeningscategorie

1

Screening op ACE's/ schokkende gebeurtenissen

Hoe ben jij omgegaan met wat er is gebeurd? (Als je daar al kennis over hebt) Welke invloed hebben anderen daarop gehad, negatief of positief? Heb je hulp gehad en hoe heb je die ervaren?

.....

Welke gebeurtenissen van vroeger hebben nog invloed op hoe het nu gaat? Hoe merk je dat?

.....

Heb je ingrijpende dingen meegemaakt waar je nu nog last van hebt? Hoe merk je dat? Waar heb je het meeste last van op dit moment?

.....

Heb je de kans gehad om nare ervaringen van vroeger te verwerken? Evt.: Hoe heb je dat gedaan? Hoe goed is dat gelukt voor je gevoel? In hoeverre wil je daar nog aandacht aan geven? Wat zou het voor je betekenen om daar weer bij stil te staan? Wat verwacht je dat het met je doet?

.....

In hoeverre was er ruimte voor jouw gevoelens bij wat er gebeurde? Of: om stil te staan bij hoe jij de gebeurtenissen in het gezin hebt ervaren? Als je steunfiguren om je heen had: Aan wie heb je veel gehad in die tijd?

2

Screening op stressklachten tot aan PTSS

In hoeverre heb je last van stress? Hoe vaak? Hoe ga jij om met stress? Wat doe je als je spanning in je lichaam voelt? Als 0 geen spanning betekent en 10 heel veel: hoeveel spanning voel je dan meestal? Wat helpt jou om deze te verminderen?

.....

Hoe slaap je? Heb je nachtmerries? Kun je je goed ontspannen? Hoe kom je tot rust na een stressvol moment?

.....

Welke situaties zorgen vooral voor stress bij jou? En hoe vaak komen die voor?

.....

Wat triggert angst/boosheid/stress/paniek/uitbarsting/dichtklappen etc. bij jou? En wat helpt dan om je weer beter te voelen?

.....

Waar denk je veel over na in het dagelijks leven? Sommige mensen denken bijv. veel na over hun financiën, over hun relatie of hoe ze zijn als ouder of dromen voor de toekomst... etc.

.....

Zijn er dingen waarover je regelmatig piekert? Zo ja: Wie kan jou daar goed bij helpen?

.....

Hoe vaak denk je terug aan vroeger? En kies je er zelf voor of overkomt dat je? Gebeurt dat ook als je er liever niet aan zou denken? Wat doe je als dat gebeurt?

3

Screening op trauma-gerelateerde gevolgen op eigen welzijn, functioneren en relaties (inclusief de opvoedrol)

Wat vind je moeilijke of lastige dingen in het dagelijks leven? Hoe beïnvloedt wat jij hebt meegemaakt je dagelijks leven?

.....

Wat is momenteel je grootste zorg? Wat zou helpen om deze weg te nemen?

.....

Waar ben je trots op?

.....

Welke invloed merk je van wat je hebt meegemaakt in relaties? Welke dingen vind je bijvoorbeeld moeilijker in relaties die je nu hebt door eerdere ervaringen?

.....

Hebben anderen er ook last van? Wat merk je bij anderen in je omgeving?

.....

Wat zou je je kinderen graag willen meegeven? Wat voor ouder wil je graag zijn? Hoe vaak lukt dat ook?

.....

Wat zou je graag anders willen doen in je contacten met anderen?

¹ Zie ook de website www.rakevragen.nu die hulpverleners stimuleert om vragen te stellen omdat kinderen vaak niet uit zichzelf over trauma vertellen.

Overzicht documenten

Categorie 1. Screening op ACE's/schokkende gebeurtenissen

Instrument	Afkorting	Focus	Doelgroep	Kenmerken A= afname S= scoring	Opmerkingen	Welke professional afnemen
Adverce Childhood Experience jongeren	ACE	Ingrijpende gebeurtenissen	Jongeren 10-12 jaar	20 gesloten vragen	Puur gericht op wat is meegemaakt, meet niet de impact ervan. Kijk altijd naar de context	
Adverce Childhood Experience volwassenen	ACE	Ingrijpende gebeurtenissen	Volwassenen van 18-74 jaar	17 gesloten vragen		
Life Events Checklist voor de DSM-5	LECS	Ingrijpende gebeurtenissen	Kinderen/jongeren vanaf 8 jaar	17		

Categorie 2. Screening op stressklachten tot aan PTSS

Instrument	Afkorting	Focus	Doelgroep	Kenmerken A= afname S= scoring	Opmerkingen	Welke professional afnemen
Children's Revised Impact of Event Scale (kindversie)	CRIES13	Screenen op posttraumatische stressklachten	8 jaar tot 18 jaar	13 vragen over de afgelopen 7 dagen A: 5-10 min S: 5 min	Totaalscore >30, verdere diagnostiek/behandeling van belang	
Children's Revised Impact of Event Scale (ouderversie)	CRIES13	Screenen op posttraumatische stressklachten	8 jaar tot 18 jaar	13 vragen over de afgelopen 7 dagen A: 5-10 min S: 5 min	Totaalscore >30, verdere diagnostiek/behandeling van belang	
Trauma Symptom Checklist for Young Children	TSCYC	Posttraumatische reacties en emotionele en gedragsproblemen	3 t/m 12 jaar	90 vragen A: 15 min S: 15 – 20 min	Opvoeder invullen	
Trauma Symptom Checklist for Children	TSCC	Posttraumatische reacties en emotionele en gedragsproblemen	8 t/m 16 jaar	54 vragen A: 15-20 min		
Trauma Symptoms Inventory	TSI	Posttraumatische problematiek	18 – 88 jaar	138 vragen A: 20 min		
Nijmeegse Ouderlijke Stress Indicatie (verKort)	NOSI NOSI-K	Stressbeleving opvoeders	Opvoeders van kinderen tussen 2-13 jaar	A: 25 min S: 25 min A: 5 min S: 25 min		
Child Sexual Behavior Inventory	CSBI	Inventarisatie symptomen afwijkend seksueel gedrag	2 t/m 12 jaar	A: 20 min S: 15 min	Opvoeder invullen	
Multidimensional Anxiety Scale for Children	MASC	Angstproblemen bij kinderen en adolescenten	8 t/m 18 jaar			
Spence Children's Anxiety Scale	SCAS	Screening van angst	8 – 18 jaar	44 vragen A: 10 min		
Screen for Child Anxiety Related Emotional Disorders	SCARED-NL)	Screening van angst	7-20 jaar			
Young Child PTSD Screen	YCPC	Screening posttraumatische klachten	>6 jaar		Opvoeder invullen Symptomen laatste twee weken	
Young Child PTSD Checklist	YCPC	Screening posttraumatische klachten	1-6 jaar		Opvoeder invullen	

Categorie 2. Screening op stressklachten tot aan PTSS

Instrument	Afkorting	Focus	Doelgroep	Kenmerken A= afname S= scoring	Opmerkingen	Welke professional afnemen
Schokverwerkingslijst	SVL	Screenen effect traumatische gebeurtenis	>18 jaar			
Schokverwerkingslijst voor kinderen	SVLK	Inventariseren symptomen van PTSS en overige reacties op gebeurtenissen	8 – 18 jaar 4 – 18 jaar	34 vragen 34 vragen		
Zelfinventarisatielijst	ZIL	Symptomen PTSS	>18 jaar	Open vragen		
Trauma Screening Vragenlijst		Screenen angstklachten			Gebeurtenis heeft minimaal 4 weken geleden plaatsgevonden	
Beslisboom slapende honden methodiek	TSQ	Stabiliseren chronisch getraumatiseerde kinderen			Interview in meerdere gesprekken	
University of California at Los Angeles Post-traumatic Stress Disorder Reaction Index	UCLA	Trauma en kindermishandeling	7 – 12 jaar >13 jaar	A: 20-30 min	Semi-gestructureerde interview	
NIKA gehechtheidstrauma interview	NIKA	Onderzoeken gehechtheid			Interview	NIKA geschoolden

Categorie 3. Screening op traumagerelateerde gevolgen op eigen welzijn, functioneren en relaties (incl. opvoedrol)

Instrument	Afkorting	Focus	Doelgroep	Kenmerken A= afname S= scoring	Opmerkingen	Welke professional afnemen
Trauma Assessment Pathway model	TAP	Richting geven behandeling	0 – 18 jaar		Uitgangspunt leren begrijpen van de jeugdige incl. geschiedenis, gezinssysteem en functioneren	
Attachment Insecurity Screening Inventory	AISI	Metten van gehechtheidstypen	2 -5 jaar 6 – 12 jaar		Opvoeder invullen Zowel gesloten als open vragen	
Globale Indicatielijst Hechting	GIH	Metten van gehechtheidsproblematiek	13 -18 jaar		Zowel gesloten als open vragen	
Post-Traumatic Cognitions Inventory (kindversie)	cPTCI	Inzicht in gedachten en gevoelens				
Non-Productieve Denkprocessen voor Kinderen	NPKD UCL	Metten van circulaire denkprocessen als piekeren en rumineren			Opvoeder invullen	
Utrechtse Coping Lijst		Metten copingstijl van personen	>18 jaar	47 vragen		

PTSS

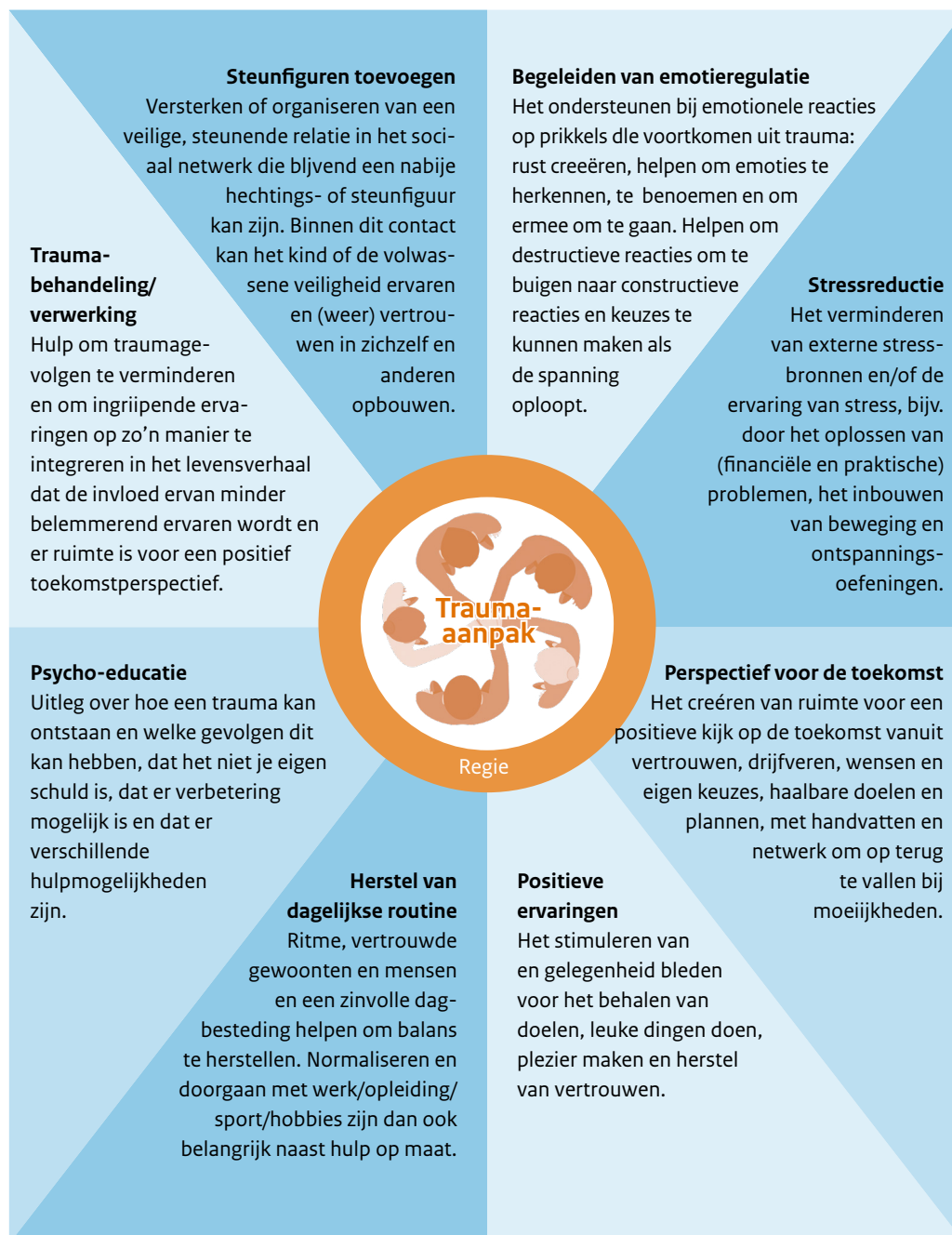
Iemand met een posttraumatische stressstoornis (PTSS) heeft baat bij gerichte traumabehandeling, zoals wetenschappelijk aangetoonde effectieve interventies als EMDR en cognitieve traumatherapieën. Soms geven mensen de voorkeur aan lichaamsgerichte en/of creatieve hulpvormen. Van essentieel belang is de relatie, een goede match met degene die de hulp biedt. Passende hulp vindt niet altijd direct plaats door wachtlijsten, gebrek aan expertise of een zoektocht naar de juiste match.



Een trauma-aanpak die bijdraagt aan herstel

Wat kun jij doen?

Er kan nog meer bijdragen aan herstel dan passende traumahulpverlening, of deze nu al wel of nog niet is gestart. Omdat de impact van trauma in de context van huiselijk geweld en kindermishandeling vaak breder is dan stressklachten, kunnen ook andere traumasensitieve interventies helpen om de ingrijpende ervaringen een minder belastende plek in te laten nemen in het (dagelijks) leven. Daarom wordt gesproken van een trauma-aanpak, waar behandeling onderdeel van kan zijn. Waar voor behandeling gespecialiseerde hulpverleners aan zet zijn, kunnen vele professionals bijdragen aan een trauma-aanpak, soms juist ook dingen die voor een behandelaar onmogelijk zijn. Bijvoorbeeld door de tijd die je met gezinsleden doorbrengt, andere expertise die je meebrengt of het moment waarop je betrokken bent.





Meer info

Nationaal Programma 'Geweld hoort nergens thuis'

Bezoekadres: Parnassusplein 5, 2511 VX Den Haag

Postadres: Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag

www.vng.nl/geweldnergensthuis

info@geweldnergensthuis.nl

Deze tool is een uitgave in het kader van het Project Trauma van het Landelijk programma Geweld hoort nergens thuis. In de totstandkoming is feedback verwerkt van praktijkprofessionals uit meerdere settings en van ervaringsdeskundigen.



Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport



Ministerie van Justitie en Veiligheid

